

noget Medlem af dette Thing kan stemme derfor. Man bør dog indrømme Menigheden den samme Ret som Staten til at kunne gjøre Sit til, at Præsten bliver hos den saalænge, den er tilfreds med ham, og man bør ikke tvinge Menigheden til at skulle finde sig i, hvad Staten i denne Henseende vil billige eller ikke.

Berg: Ja, Menigheden har dog eet Raad; thi naar Staten affætter Præsten, kan den jo selv antage og lønne ham og saaledes beholde ham alligevel, saa jeg tror nok, at Parallelen med Dommene kan forsvares ogsaa med Hensyn til dette Forhold. Den sidste ærede Tale mente, at man skulde gaa ind paa hans Betragtning af § 16, men jeg har ikke faaet Andet ud af det ærede Medlems Udtalelser om denne Sag, end at han principalt slutter sig til Forslaget under Nr. 3, og hvis det er Meningen, vil jeg ialfald for mit Vedkommende sige, at jeg ikke kan gaa med ham; thi blot at have den lovbestemte Forpligtelse til at yde Offer, men forøvrigt at lade Forholdet bestaa, tror jeg vil i Almindelighed føre til at give Præsten baade i Pøse og Sæl. Naar vi nemlig nu gaa til at ordne hele dette Forhold, bestemme vi jo en Lønning for Folketjersens Præster, saaledes som vi mene vil være passende for det Arbejde, som Staten nu forlanger af dem, og som den maatte komme til at forlange af dem, f. Ex. ved en Omordning af vort Skolevæsen; men skulde det nu staa uklart hen, hvad Lovgivningsmagten mener om Offeret ved Siden af, at den fastsætter disse Lønninger, saa vilde det, som Forholdene nu ere, navnlig i disse Sager, blive Tilfældet, at man ofrede alligevel; thi om det end ikke længere blev nogen juridisk Dvang, saa vilde der dog komme til at hænge en Slags moralsk Dvang over Hovedet til ligesom nu at ofre baade i Tide og Utide. Det er et saadant Resultat, som jeg tror vil fremkomme, dersom vi vedtage Forslaget under Nr. 3, og jeg kan derfor paa ingen Maade gaa ind paa dette Forslag. Derimod skal jeg indrømme den ærede sidste Tale, at hans Forslag under Nr. 5 tydeliggjør, hvad der skal ligge i §

16, og forsaavidt man vil blive staaende ved det Indhold, der nu maa ligge i § 16, vil det ikke være urigtigt at vedtage dette Forslag. Hvad derimod det Forslag, som er stillet af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. A. Hansen), angaar, saa forekommer det mig at det ikke er ganske tilstrækkeligt for Diemedet, nemlig overhovedet at faa forbudt, at der ydes Gaver til Præsterne, thi skal dette Punktum i § 16 udgaa, saa vil der komme til at staa, at det og det er forbudt, men naar det blot undtagelsesvis staaar anført, at Noget er forbudt, men der Intetsonhelst staaar forresten, saa ligger jo deri, at det, der ikke er forbudt, er tilladt, og vi ville da faae den samme Fortolkning af Paragraphen — skjøndt ikke saa klart og tydeligt — som den, der fremkommer, hvis vi vedtage det Forslag, der er stillet af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds (Høgsbro), idet man nemlig som sagt forbyder at ofre i Kirkerne og at yde Gaver i de og de Tilfælde, men ellers ikke siger Noget. Det Gnefte skulde være, at man vilde sige, at Præsterne igrigt skulde gaa ind under de almindelige Bestemmelser for Embedsmænd og saaledes ikke maatte modtage Gaver, men derimod kunde man strax gjøre den Indvending, at det kan ikke være muligt, idet man jo saa slet ikke behøver at udstede noget Forbud, eftersom da Præsternes Forhold i det Hele taget maa falde ind derunder. Jeg er derfor tilbøielig til at tro, at det vilde være hensigtsmæssigt med Hensyn til Forholdet at lade § 16 blive bestaaende som nu og dernæst overveie til 3die Behandling, hvilke Forandringer man skulde indføre, naar man overhovedet skulde gaa til at forbyde Præsterne at modtage Gaver i alle Tilfælde ligesom de verdslige Embedsmænd, og saa gjøre det under saadan Form, at det mere tydeligt og klart traadte frem, at Forholdet mellem Sognebaandsløjerne og deres Præst og Valgmenighedspræsterne og deres Menighed ikke vedkommer i nogen Maade dette Forslag. Det forekommer mig klart, at Valgmenighederne nu ikke kunne henføres herunder. Derimod er der nogen Tvivl tilstede med Hensyn til det andet Forhold, og derfor mener jeg, at vi bør overveie, hvorledes vi ved en anden